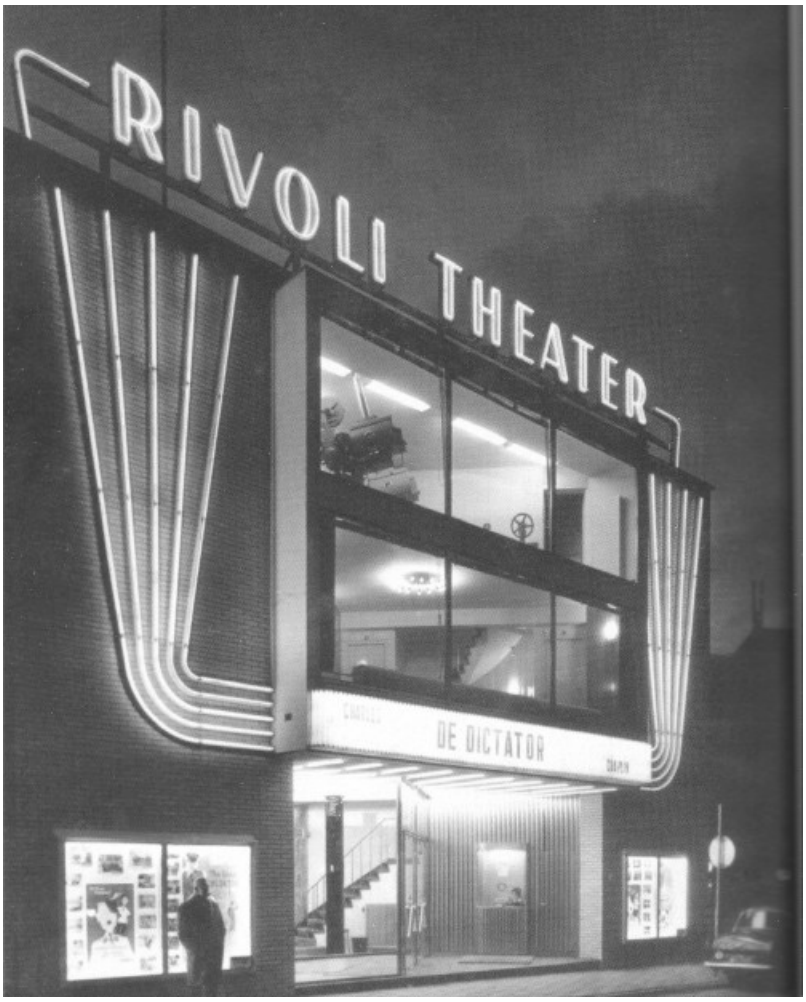
mecanoo

Memo

Project	Royal-Rivoli	Datum	Pagina
Onderwerp	Reconstructie historische Rivoli-gevel	21-10-2026	1/7
Auteur	Gijs Sluijter/Luuk van Wijlick		

1. Historische context en uitgangspunten

De Rivoli-gevel, ontworpen door architect Frits Peutz in 1957, vormde een waardevolle aan het Royal-complex. Met haar kenmerkende architectuur, slanke metalen puien, bloemkozijn, vitrines en neonverlichting is de gevel een herkenbaar onderdeel van het architectonische en culturele erfgoed van Heerlen.

Architecture
Urban Planning
Landscape
Interior Design

Oude Delft 203
2611 HD Delft
The Netherlands

+31 15 279 81 00
info@mecanoo.nl
www.mecanoo.nl

Auteur Gijs Sluijter/Luuk van Wijlick

Hoewel de Rivoli uit 1957 geen zelfstandige rijksmonumentale status heeft, vertegenwoordigt de voorgevel een belangrijke cultuurhistorische en architectonische waarde binnen het historische Royal-complex. Het behoud en herstel van deze monumentale waarden vormen daarom een nadrukkelijk uitgangspunt van de herontwikkeling.

Oorspronkelijk was het uitgangspunt om de bestaande gevel te behouden. Omdat behoud tijdens de sloop en nieuwbouw technisch en uitvoeringstechnisch te complex bleek, is in een eerdere projectfase besloten de gevel in 2023 te demonteren en karakteristieke onderdelen op te slaan voor hergebruik.

De voorgestelde reconstructie is gericht op maximaal behoud van de oorspronkelijke monumentale, architectonische en esthetische waarden, waarbij uitsluitend aanpassingen worden doorgevoerd die noodzakelijk zijn voor de bouwtechnische kwaliteit, energieprestatie en het toekomstige gebruik van het complex.

2. Toepassing van de Restauratieladder

Bij de reconstructie wordt de voorkeursvolgorde van de Restauratieladder van Stichting ERM gehanteerd: **conserveren, repareren en, uitsluitend waar noodzakelijk, vernieuwen door kopiëren, imiteren of verbeteren.**

Omdat de oorspronkelijke gevel reeds is gedemonteerd, richt de toepassing van de Restauratieladder zich enerzijds op het behoud en herstel van de opgeslagen historische onderdelen en anderzijds op een zo getrouw mogelijke reconstructie van de oorspronkelijke gevelcompositie.

Trede 1 en 2 – Conserveren en repareren

Bewaard gebleven originele gevelelementen worden zoveel mogelijk hergebruikt. Waar nodig worden deze zorgvuldig gereinigd, geconserveerd en hersteld. Dit betreft onder meer:

- Het originele kassaloket.
- De oorspronkelijke gevelvitrines.
- De originele geanodiseerde metalen gevelafwerking bij de hoofdentree, voor zover technisch herbruikbaar en inpasbaar.
- De oorspronkelijke neonverlichting, die wordt gerestaureerd en opnieuw aangebracht.
- De oorspronkelijke plafondverlichting van de entree.

Trede 3a – Vernieuwen door kopiëren

Waar oorspronkelijke onderdelen niet behouden zijn gebleven, wordt de historische verschijningsvorm zo nauwkeurig mogelijk gereconstrueerd.

De metselwerkpenanten worden op dezelfde posities en met dezelfde breedtes als in het oorspronkelijke ontwerp teruggebracht. Metselsteen, metselverband, voegtype en voegkleur worden bepaald aan de hand van bewaard gebleven materiaal en historische archieffoto's.

Ook de oorspronkelijke lichtbak met belettering op het bloemkozijn wordt in historische vorm gereconstrueerd.

Trede 3b – Vernieuwen door imiteren

Waar hergebruik of een exacte kopie technisch niet mogelijk is, wordt de oorspronkelijke vormgeving zoveel mogelijk benaderd met hedendaagse materialen en technieken.

Dit geldt onder meer voor de gevelbekleding en onderdelen van het bloemkozijn. Daarbij blijven de oorspronkelijke verhoudingen, slanke profilering, materialisering en kleurstelling leidend.

Trede 3c – Vernieuwen door verbeteren

Alleen waar de huidige bouwtechnische, energetische of functionele eisen dit noodzakelijk maken, worden gerichte verbeteringen toegepast:

- **Entreepuien:** De oorspronkelijke stalen entreepuien met T-profielen vormen de basis voor nieuwe, thermisch geïsoleerde puien met isolerende dubbele beglazing. Profilering en kleurstelling worden zorgvuldig afgestemd op de historische gevel en de naastgelegen originele metalen gevelbekleding.
- **Bloemkozijn:** Het bloemkozijn wordt met behoud van de oorspronkelijke slanke uitstraling gereconstrueerd, waarbij een nieuwe vliesgevel en geïsoleerde houtskeletbouwconstructies worden toegepast. De oorspronkelijke materialisering en detaillering blijven daarbij zoveel mogelijk herkenbaar.
- **Entreezone:** De entreepuien worden minder ver teruggelegd dan oorspronkelijk. Hiermee wordt de historische werking van het overstek behouden, terwijl de binnenruimte wordt vergroot en de kans op overlast in de terugliggende entreezone wordt beperkt.
- **Metselwerkpenanten:** De penanten worden hoger uitgevoerd vanwege de benodigde verdiepingshoogtes van de nieuwe filmzalen en de aanwezigheid van het dakterras. Om de grens tussen reconstructie en nieuwbouw subtiel herkenbaar te houden, wordt de metselwerkband boven het bloemkozijn uitgevoerd in een rollaag.

3. Historische continuïteit en toekomstig gebruik

De reconstructie beperkt zich niet tot het herstellen van het oorspronkelijke gevelbeeld, maar geeft ook een nieuwe betekenis aan de karakteristieke architectuur van Peutz.

In het bloemkozijn worden zitgelegenheden geïntegreerd, met een vormgeving die aansluit bij de ingetogen art-decodetaillering elders in het Royal-complex. Hiermee ontstaat een aantrekkelijke verblijfsplek met uitzicht op het plein, waar bezoekers voor of na een filmvoorstelling kunnen plaatsnemen.

De oorspronkelijke neonverlichting wordt zoveel mogelijk in ere hersteld. De historische gevelbelettering wordt in vormgeving en uitstraling gereconstrueerd, waarbij de naam Rivoli plaatsmaakt voor **Royal Theater**, als gezamenlijke identiteit voor het gehele vernieuwde complex.

4. Nadere onderbouwing in de DO-ontwerptoelichting

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke gevel uit 1957 worden in de DO-ontwerptoelichting nader inzichtelijk gemaakt en onderbouwd. Dit betreft in het bijzonder de gewijzigde positie van de entreepuien, de verhoogde metselwerkpenanten en de toepassing van hedendaagse geïsoleerde gevelconstructies.

Aan de hand van historische foto's, oorspronkelijke tekeningen en het nieuwe gevelontwerp wordt inzichtelijk gemaakt welke onderdelen worden hergebruikt, gereconstrueerd of aangepast. Daarbij wordt per ingreep de afweging tussen monumentale waarden, architectonische kwaliteit en functionele of bouwtechnische noodzaak toegelicht.

Hiermee worden de voorgestelde reconstructie en de toepassing van de Restauratieladder voor de opdrachtgever en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) inzichtelijk en toetsbaar gemaakt.

5. Conclusie

Met deze aanpak wordt de Restauratieladder consequent als uitgangspunt gehanteerd: behoud en hergebruik waar mogelijk, nauwkeurige reconstructie waar nodig en uitsluitend gerichte aanpassingen waar de toekomstige functie en bouwtechnische eisen dit noodzakelijk maken.

De monumentale hoofdcompositie, de karakteristieke detaillering, het materiaalbeeld en de herkenbare verlichting blijven daarbij leidend. Nieuwe ingrepen worden zorgvuldig geïntegreerd en blijven waar relevant subtiel herkenbaar als hedendaagse toevoeging.

Op deze wijze wordt de bijzondere gevel van Peutz opnieuw een herkenbaar onderdeel van het Royal-complex. Niet als een letterlijke historische kopie, maar als een zorgvuldig gereconstrueerde gevel waarin de oorspronkelijke architectonische kwaliteit wordt behouden en een duurzame toekomst krijgt op deze prominente plek in Heerlen.